

V septembri, v roku 1998 som v pondelok ráno vošiel do veľkej zasadačky farského úradu v Bratislave, približujúc sa na praskajúcich drevených podlahách k pracovni, kde som za veľkými bielymi dverami zazrel biskupa Eugena Mikóa, ktorý si pri stole robil nejaké poznámky v sivom obleku. Zaklopal som, slušne som pozdravil a keď sa na mňa pozrel, odpovedal s úsmevom: „Buď pozdravený, milý Tibor!“. Od tohto okamihu sa medzi nami počas mojich troch rokov v úlohe kaplana vytvoril vzťah, ktorý bol viac ako iba kolegiálny. Spočiatku sme sa samozrejme navzájom oľukávali a sledovali, kto aké správanie prejavuje v určitých situáciách, no po určitom čase sa medzi nami vytvorila silná dôvera. Všimol som si na ňom, že to, čo pán biskup vyžadoval odo mňa a od svojich kaplanov všeobecne je predovšetkým pracovná morálka. V tom čase už bol emeritným biskupom, ale keďže týždenne vyučoval na teologickej fakulte v Komárne, na ktorú sa vždy usilovne pripravoval a cestoval s vojenskou presnosťou, mojou hlavnou úlohou ho bolo zastúpiť a prevziať na seba služobné povinnosti, pokým bol mimo farského úradu. Úprimne povedané, v tejto oblasti ma nešetril a každý jeden deň v týždni bol rozdelený do rôznych služieb. V pondelok som svoju službu zvyčajne začínal o 7.00 na základnej škole a gymnáziu na Dunajskej ulici a učil až do piatku. Medzitým som veľmi často musel v utorok a piatok viesť biblické hodiny pre dospelých v maďarčine a takisto v slovenčine štvrtkami; v stredu sme sa stretávali s maďarsky hovoriacimi študentmi a niekedy vo štvrtok takisto so slovensky hovoriacimi študentmi v rámci biblických hodín; s konfirmandmi sme sa stretávali osobitne v sobotu alebo cez týždeň; v nedeľu ráno sme slúžili samostatné slovenské a maďarské bohoslužby; ďalej bohoslužba sa konala aj v diakonickej skupine v nedeľu popoludní. Okrem toho bolo potrebné slúžiť pohreby, krsty, sobáše a mnoho ďalších bohoslužieb iného rázu, ktoré pán biskup sledoval s láskavou prísnosťou. Stále sa totiž informoval, či zvládam túto nekonečnú záťaž a či som na svoje povinnosti poctivo pripravený. Možno som naňho urobil najväčší dojem tým, že som nikdy nefňukal aj napriek množstvu služieb a práce. Počas prvého roka služby som cestoval domov za rodičmi iba raz, čo potvrdzuje fakt, že ma skutočne nešetril. Tým som však nielenže rýchlo nabral teologickej praxe a získal pastoračné skúsenosti, ale ako mladého vikára, neskôr farára, si ma biskup začal viac rešpektovať a vznikla medzi nami dôvera. Stále častejšie ma pozýval do svojho bytu a v prítomnosti svojej manželky sme

viedli zaujímavé rozhovory, zapojac ma do azda všetkých procesov cirkvi, dôverných príbehov, cirkevnej politiky, ktorými ako biskup prešiel. V druhom roku mojej služby ma dokonca pravidelne brával na rôzne recepcie organizované mestom či veľvyslanectvom, na ktoré bol zvaný inak iba on sám. Po určitom čase služby mi nijak nebránil cestovať do zahraničia kvôli študijným či iným záležitostiam. Navyše, sám už bol tým, kto prispôobil svoje vlastné pedagogické povinnosti k tým mojim predstavám. Vtedy som si skutočne všimol, že za svojou domnelou prísnosťou vie byť veľmi galantný a veľkorysý, nerozkazuje, ale priateľsky rieši situácie. V správaní pána biskupa bolo niečo, čo som neobjavil v správaní žiadneho iného farára, to je akési „aristokratické“ správanie spolu s jeho mimoriadne vzdelaným a inteligentným vystupovaním. Táto intelektuálna orientácia bola citelná aj v jeho kázňach a vlastne všade, kde sa on ako osoba objavila. Mnohokrát som bol svedkom i nepríjemných situácií, v ktorých bol biskup pre svoju politickú minulosť napádaný, vždy ich však vyriešil inteligentne, bez toho, aby stratil rešpekt pred ľuďmi. Napriek tomu, že sme v zbore čosi vedeli, že nemal ľahký život, resp. prešli ťažkými obdobiami i jeho rodičia, nikdy však o nich veľmi nerozprával a nestožoval sa. Reagoval na všetko s kludným „aristokratickým“ správaním, na útoky odpovedal kultivovane, nikdy nepoužíval neslušné slová. Prekážky života bral vždy s úsmevom a snažil sa zo svojej viery preniesť pozitívne pocity na tých, s ktorými sa práve rozprával. Keď som sa s ním poslednýkrát stretol pri odchode z Bratislavy zo svojej trojročnej služby, tak ma pri rozlúčke vo svojom byte povzbudil, že ho môžem kedykoľvek v budúcnosti požiadať o pomoc. Za týmito slovami som cítil akúsi nostalgiu, ktorá akoby signalizovala, že by sme mali naďalej udržiavať intenzívny vzťah, ktorý sa zmenil na priateľstvo. Bohužiaľ, o dva roky neskôr, náš biskup a môj mentor v tichosti zomrel. Jeho slová a správanie však rezonujú vo mne dodnes a vedú ma k tomu, ako treba brať duchovno-pastiersku službu vážne a poctivo.

Tibor Demes

Zemplínske Hradište